

[Kirkeministeren.]

troende. Havde det dog blot været dem, han havde tænkt paa, kunde jeg have Lyst til at sige! Thi dem *burde* man dog vel sagtens tænke paa, naar Menighedens dyreste Interesser skal varetages. Thi det at være Medlem af den danske Folkekirke kvalificerer da paa ingen Maade til at træffe Afgørelsen i rituelle Spørgsmaal, f. Eks. Spørgsmaalet om den rette Daab i den kristne Menighed; dertil kræves der et aandeligt Skøn, som kun den kommer i Besiddelse af, som inderligt og hjerteligt lever Menighedens Liv.

Derom er det ærede Medlem og jeg naturligvis i og for sig ikke uenige; vore Veje skilles først, naar vi skal bedømme et Forfatningsudvalgs Kvalifikationer; dér er det ærede Medlem langt mere tryk og tillidsfuld end jeg.

Vejen: Efter at nu den højtærede Kirkeminister har udtalt sig ret udførligt, kan jeg som Ordfører for mit Parti fatte mig forholdsvis kort.

Jeg vil begynde med at henvende nogle Udtalelser til den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. Borgbjerg. Det ærede Medlem siger, at Grunden til Forslagets Fremkomst er Venstres forbavsende Konservatisme, og han føjer til lige efter, at Venstre er i alle andre Forhold Tilhængere af Liberalismen, det vil sige, at de vil bort fra Staten saa meget som muligt. Og det er rigtigt, Venstre er Tilhængere af Liberalismen; det er for saa vidt ogsaa rigtigt, at de til en vis Grad overfor Kirken er konservative, til en vis Grad. Men hvis vi ser paa Udviklingen, fra vi fik den frie Forfatning i 1849 og indtil nu, synes jeg ikke, det kan siges med Rette, at det absolut er Konservatisme, der har præget Venstres Stilling. Jeg synes, at den Frihedslinie, der er fulgt i Lovgivningen i Aarene fra 1849 indtil nu, ikke kan siges at være et udpræget Udtryk for Konservatisme.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg siger, at den nuværende Tilstand er Stagnation, den forhindrer Udvikling og Fremgang. Jeg forstod ikke denne Udtalelse. Vi maa huske paa, naar vi taler om kirkelige Spørgsmaal, at til den ene Side er der Kirkepolitik, men til den anden Side er der det rent aandelige, det rent religiøse Arbejde, der gøres af Kirkens Tjenere ude i Menig-

hederne, og naar vi ser paa det Arbejde, der er udført gennem Aarene ude i Menighederne af Kirkens Tjenere, hvad enten det er læg eller lærd, synes jeg ikke, det med Rette kan siges, at der har været Stagnation, og at der ingen Udvikling har været.

Det er muligt, at vi er i en Bølgedal; jeg skal ikke benægte, at vi i kristelig Henseende maaske er i en Bølgedal, og hvis det skulde være saadan, maa vi haabe, at der kommer bedre Tider. Men at der er Stagnation, og at der ingen Udvikling er, det kan jeg ikke gaa med til at sige ja til. Derimod er det muligt, at der maaske er Stagnation, hvis vi ser paa Spørgsmaalet rent politisk. Jeg synes ikke, det er et Tegn paa Fremgang og Grøde, naar der er politisk Uro om religiøse Spørgsmaal.

Den højtærede Kirkeminister citerede et Par enkelte Udtryk af det ærede Medlem, som sagde: Venstres Program er: Gaa sagte, væk ikke de sovende, og slaa ikke med Dørene. Hvis det ærede Medlem dermed har ment, at det er Venstres Program med Hensyn til det kristelige Arbejde ude i Menigheden, saa tager han ganske fejl; men jeg tror heller ikke, den ærede Ordfører vilde vove den Paastand. Jeg antager, han hentyder til det religiøs-politiske. Saa siger det ærede Medlem: Slaa ikke med Dørene. Ja, jeg vil henstille til det ærede Medlem og det ærede Medlems Parti, at de ikke slaar alt for meget med Kirkedørene, at de farer en lille Smule forsigtigt frem. Det baader alle Parter bedst.

Det ærede Medlem omtalte saa senere, at i Udvalget vilde der bl. a. blive forhandlet om Brugen af Kirkerne, og han siger senere, at han ser paa Spørgsmaalet ud fra et borgerligt Synspunkt. Det forekommer mig, at efter det, vi hidtil har hørt fra Socialdemokraterne og de Konservative om deres forskellige Syn paa disse Spørgsmaal, vil det være meget vanskeligt for de to Partier at enes om Spørgsmaalet om Brugen af Kirkerne. Naar det ærede Medlem Hr. Borgbjerg siger, at han ser Spørgsmaalet ud fra et borgerligt Synspunkt, er jeg nemlig ikke saa ganske sikker paa, at den ærede Ordfører for det konservative Parti er enig i den Betragtning.

Saa føjede det ærede Medlem Hr. Borgbjerg til, at Konsekvensen af Nedsættelsen af dette Udvalg og af det Arbejde,